

Pedagogisch Beleidsplan

Over ons

Hummeltjeshoek is een kleinschalig kinderdagverblijf aan de van Halewijnlaan in Voorburg. We werken in groepjes van maximaal twaalf kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. We koesteren de huiselijke sfeer waarin kinderen zich snel op hun gemak voelen.

Het team van Hummeltjeshoek, opgericht in 2003, bestaat uit twee, zeer ervaren medewerkers, waaronder Miranda Waslander, de eigenaar.

Visie

Het kind staat bij ons centraal. Persoonlijke aandacht heeft onze prioriteit. We streven ernaar dat Hummeltjeshoek een tweede thuis is.: we bieden een veilige en vertrouwde omgeving, die kinderen stimuleert in hun ontwikkeling.

Waarom dit beleidsplan?

In dit pedagogisch beleidsplan hebben we onze visie en werkwijze vastgelegd. We beschrijven hoe we in de dagelijkse praktijk vormgeven aan de pedagogische “basisdoelen”. Een informatie- en inspiratiebron is hierbij het “Pedagogisch kader kindercentra 0-4” van Elly Singer en Loes Kleerekoper (2009). Het plan is een leidraad voor iedereen die bij Hummeltjeshoek werkt en een belangrijke informatiebron voor ouders en andere betrokkenen. Minimaal één keer per jaar evalueren we de inhoud, onder andere in overleg met de oudercommissie.

Hoofdstuk 1

Basisdoelen

Hummeltjeshoek gaat uit van de vier basisdoelen geformuleerd door prof. dr. Marian Rixen Walraven. Deze hebben betrekking op een viertal ontwikkelingsgebieden: emotionele veiligheid, persoonlijke competentie, sociale competentie en de overdracht van normen en waarden.

1. Emotionele veiligheid

We bieden kinderen een veilige basis, een omgeving waarin ze zichzelf kunnen zijn en kunnen ontspannen. Een veilig klimaat is een voorwaarde voor de algehele ontwikkeling van een kind.

Werkwijze van Hummeltjeshoek

We doen er alles aan om een kind zich prettig en veilig te laten voelen. We houden nauwlettend in de gaten hoe het kind functioneert in de groep. We maken een bewuste keuze om de groepen klein te houden zodat er voldoende aandacht is voor de kinderen.

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit betekent dat de pedagogisch medewerkers gevoelig zijn voor wat een kind bezighoudt. Ze nemen signalen van het kind waar en reageren daarop. Ze laten zien dat ze het kind gezien hebben, waarderen, rekening houden met het kind en het helpen als dat nodig is.

De volgende punten zijn de basishouding van de pedagogisch medewerker als het gaat om sensitieve responsiviteit:

- De pedagogisch medewerker is warm en lief naar een kind, neemt het op schoot, aait over de bol en is enthousiast over wat een kind gedaan heeft of als het iets nieuws geleerd heeft. *Voorbeeld: Loek (3 jaar) komt binnen en zijn moeder vertelt dat Loek thuis het hele weekend geen luier nodig had en op de wc heeft geplast. De pedagogisch medewerker reageert hier enthousiast op en zegt tegen Loek dat ze het heel knap van hem vindt. Loek krijgt een aai over zijn bol.*
- De pedagogisch medewerkers zijn niet gehaast en weten de kinderen positief te beïnvloeden. *Voorbeeld: De kinderen gaan aan tafel om te eten, maar Sari (18 maanden) zit nog erg in zijn spel. De pedagogisch medewerker geeft hem wat meer tijd en probeert hem met een grapje toch erbij te halen.*
- De pedagogisch medewerkers maken duidelijk dat ze er voor alle kinderen zijn. Ze zorgen ervoor dat er voor iedereen positieve aandacht is. *Voorbeeld: In een "kringgesprek" met de kinderen en vraagt de pedagogisch medewerker aan Pip(3): "Wat hebben jullie in het weekend gedaan? Waren opa en oma er ook bij?". Daarna krijgt iemand anders de beurt. De kinderen krijgen ruimte om iets van over zichzelf te vertellen en leren hierbij naar elkaar te luisteren.*
- De pedagogisch medewerker geeft alle kinderen heel regelmatig complimenten. De kinderen voelen zich hierdoor gezien en gewaardeerd. *Voorbeeld: Nadir (2,5) zit al een tijdje te spelen met Duplo. De pedagogisch medewerker ziet dat en zegt: "Nadir wat ben jij lekker aan het spelen!" En steekt haar duim omhoog.*

Respect voor de autonomie van het kind

Autonomie is het vermogen om zelf dingen te doen. Naarmate het kind ouder wordt, treedt er een verschuiving op van afhankelijkheid naar autonomie. Op de volgende manieren respecteren wij de autonomie van het kind:

- Baby's zijn heel afhankelijk van de zorg van volwassenen, maar juist daarom kun je de baby ruimte geven voor autonomie en zijn initiatieven volgen. *Voorbeeld: Tom (6 maanden) wordt niet zomaar opgepakt uit zijn bedje maar de pedagogisch medewerker maakt eerst oogcontact en vertelt wat er gaat gebeuren.*
- Aanpassen van het dagprogramma of de dagelijkse routines. *Bijvoorbeeld: Stijn (3 jaar) heeft veel behoefte aan bewegen en kan moeilijk lang aan tafel blijven zitten. Hij mag voor het tafelmoment nog even wat langer rondrennen in de ruimte of gaat een keer extra naar buiten.*
- Gelegenheid geven om zelf problemen op te lossen. Pedagogisch medewerkers observeren en wachten af of kinderen zelf het probleem kunnen oplossen. *Bijvoorbeeld: Thomas (3 jaar) lukt het niet meteen om zelf zijn jas aan te doen met naar buiten gaan. De pedagogisch medewerker kijkt het even aan en stimuleert Thomas om het zelf te doen. Als het niet lukt, helpt ze hem.*
- Het kind zelf keuzes en plannen laten maken. *Bijvoorbeeld: met welk speelmateriaal wil je spelen? De pedagogisch medewerker geeft het kind hierbij niet teveel keuze, dan wordt het onoverzichtelijk.*
- Het kind volgen, de leiding geven. *Bijvoorbeeld: bij gesprekjes aan tafel stellen pedagogisch medewerkers een vraag en wachten rustig op een antwoord van het kind.*

Hoewel we ons best doen om de kinderen zoveel mogelijk ruimte te geven hebben we ook te maken met een setting met behoorlijk wat kinderen bij elkaar. Dat vraagt om structuur en regelmaat en ook dat biedt de kinderen houvast en dus veiligheid. We zoeken hierin naar een

goede balans. Doordat wij kiezen om niet het maximaal toegestane aantal kinderen te plaatsen in de groep, is dat ook haalbaar.

Communicatie

Communicatie is ontzettend belangrijk, voor zowel de baby's als de dreumesen en peuters. In eerste instantie omdat je een kind hiermee laat zien dat je hem/haar ziet. En communiceren de relatie tussen kind en pedagogisch medewerker versterkt. Zowel verbale als non verbale communicatie kan het kind helpen zich gezien te voelen wat weer een gevoel van veiligheid kan geven. Belangrijk hierbij is:

- Luisteren naar wat een kind te vertellen heeft, dit kan een heel (onsamenhangend) verhaal zijn, of het kan gebrabbel van een baby zijn. *Voorbeeld: Mischa (1,5) probeert de pedagogisch medewerker iets duidelijk te maken, hij ziet een vogel buiten. "Ogel! De pedagogisch medewerker gaat erop in: Zie je een vogel? O wat een mooie!"*
- Verwoorden wat er feitelijk gebeurt en/of wat je gaat doen, is wat een pedagogisch medewerker eigenlijk de hele dag door doet. De taal en wat het kind ziet ondersteunen elkaar, dit helpt ze om de wereld om hen heen beter te leren begrijpen en meer grip te krijgen op dingen. *Voorbeeld: Een ouder neemt afscheid en de pedagogisch medewerker zegt: "Nu gaat mama weg, mama gaat naar haar werk. Zullen wij lekker gaan spelen?"*
- Woorden geven aan gevoel kan kinderen helpen dit gevoel beter te begrijpen en een plekje te geven. Ze voelen zich ook gehoord omdat ze zo weten dat hun gevoel erkend wordt. *Voorbeeld: Er moet opgeruimd worden omdat we aan tafel gaan. Kira (3) wil nog niet stoppen met spelen en wordt boos als het speelgoed om haar heen wordt opgeruimd. De pedagogisch medewerker gaat bij Kira zitten en zegt: "Ik snap dat het niet leuk is, je was ook zo leuk aan het spelen, ik zie dat je daar boos van wordt. Wil je als de kindjes slapen verder spelen?"*

Structuur en voorspelbaarheid

Door structuur in een dag te brengen weten kinderen wat ze kunnen verwachten. De structuur wordt in eerste instantie gegeven door op vaste tijden vaste activiteiten te doen. Maar bijvoorbeeld ook door een activiteit op dezelfde manier te beginnen (ritueel). Op de volgende manieren bieden wij structuur en voorspelbaarheid:

- Duidelijke regels, die pedagogisch medewerkers consequent bewaken, geven kinderen houvast. De kinderen kennen deze regels en de pedagogisch medewerkers helpen ze hierbij. De regels passen we aan naar gelang de leeftijd van de kinderen. Kinderen van drie jaar kunnen andere regels aan dan kinderen van anderhalf jaar oud. *Voorbeeld: De kinderen mogen niet met al het speelgoed tegelijk spelen en ze moeten helpen opruimen. Eerst het speelgoed opruimen en dan met een ander speeltje spelen.*
- Een vast dagritme (dat aansluit bij de behoeften van de kinderen). In een verticale groep zijn er dagritmes die door elkaar lopen. Het ritme van de baby's is anders dan het ritme van de drie- jarigen. Toch is hierin een goede structuur te brengen en weten de kinderen ook van elkaar wat het ritme is. *Voorbeeld: Na het eten mogen de kinderen van 3 jaar en ouder (rustig) gaan spelen, ze weten dat de jongere kinderen gaan slapen en dat er spel materiaal wordt gekozen aan tafel.*
- Door vaste rituelen te gebruiken zijn activiteiten en/of gebeurtenissen voorspelbaar voor kinderen. *Voorbeeld: Een liedje zingen voor we beginnen met eten, zwaaien voor het raam naar papa of mama, verjaardagsmuts als je jarig bent.*
- De (inrichting van) de ruimte speelt hierin ook een rol. Kinderen weten welke speltype ze waar kunnen doen. Er zijn duidelijke afgescheiden hoekjes voor verschillende speltypen en verschillende leeftijden. *Voorbeeld: de keuken/poppenhoek, de autohoek, knutselen aan tafel en een (afgescheiden) plek voor de baby's.*

2. Persoonlijke competentie

Wanneer er een basis is van emotionele veiligheid voor een kind zal het zich vrijwel automatisch op andere vlakken ontwikkelen. Ouders/opvoeders of pedagogisch medewerkers kunnen hier een bijdrage aan leveren door kinderen op de verschillende gebieden extra te stimuleren.

Bij jonge kinderen is spelend leren van belang. Spelen en leren gaan automatisch samen, kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen ontdekken. Het ene kind zal hier wat meer in gestimuleerd (moeten) worden dan het andere, karakter speelt hierbij ook een rol.

Wij zorgen voor een uitdagende omgeving en de pedagogisch medewerkers grijpen alle momenten van de dag aan om kinderen in hun persoonlijke ontwikkeling te stimuleren.

Wat betreft de sociale ontwikkeling is een kinderdagverblijf natuurlijk een geschikte plek. De persoonlijke ontwikkeling verschilt uiteraard per leeftijd. Wij steunen en stimuleren kinderen van 0 tot 4 jaar in het "spelend leren".

Werkwijze van Hummeltjeshoek

Emotioneel

De emotionele ontwikkeling houdt in dat een kind leert zijn eigen gevoelens en gevoelens van anderen te herkennen, begrijpen en ermee om te gaan. Bij een goede emotionele ontwikkeling hoort ook het gevoel er te mogen zijn en bewustwording van zichzelf. We stimuleren de emotionele ontwikkeling o.a. door:

- We laten de kinderen merken dat we om ze geven en we blij zijn dat ze er zijn. Dit doen we bijvoorbeeld door ze veel complimenten te geven, naar ze te luisteren etc.
- Het inleven in gevoelens van anderen stimuleren door op gevoelens te wijzen er erover te praten. *Voorbeeld: "Kijk Max huilt, hij is verdrietig omdat zijn toren net kapot gegaan is."*
- De pedagogisch medewerker verwoordt de gevoelens van een kind. *Voorbeeld: "Je bent blij met je nieuwe jurk he?"*
- De pedagogisch medewerkers geven zelf het goede voorbeeld. Een kind leert veel door te kijken naar volwassenen, we vertellen daarom ook vaak waarom we iets doen. *Voorbeeld: "Zo, nu ga ik even de tafel dekken zodat we zo kunnen eten."*

Motorisch zintuiglijk

De lichamelijke ontwikkeling kent verschillende aspecten, grote motoriek (zitten, staan, kruipen, lopen), fijne motoriek (gebruik van vingers en mondspieren) en sensorische of zintuiglijke ontwikkeling. Bij sensorische ontwikkeling gaat het over de ontwikkeling en het gebruik van de zintuigen bijvoorbeeld de mond, neus en oren. We stimuleren de motorische ontwikkeling o.a. met:

- De pedagogisch medewerkers stimuleren de senso- motorische ontwikkeling door hen zoveel mogelijk te laten spelen met verschillende soorten texturen, geluiden en smaken. *Voorbeeld: spelen met klei of watertafel, maar ook vingerverf of "proefspelletjes".*
- De fijne motoriek wordt gestimuleerd door activiteiten als (grote) kralen rijgen, schilderen, puzzelen, maar ook het zelf smeren van de boterham stimuleert de fijne motoriek.
- De grove motoriek wordt, zeker bij de jonge kinderen, eigenlijk de hele dag door gestimuleerd. *Voorbeeld: baby's die regelmatig op een speelkleed op de buik en de rug worden gelegd.* De grote kinderen doen dit vooral met buiten spelen, zelf aan –en uitkleden, maar ook met activiteiten zoals dansen. *Voorbeeld: de peuters doen bewegingen op de muziek.*

Cognitief

De cognitieve ontwikkeling is grofweg alles wat te maken heeft met het leervermogen van het kind. Een van de belangrijkste vaardigheden van de cognitieve ontwikkeling is de informatieverwerking.

Hierbij hoort ook het begrijpen en benoemen van emoties, de taalontwikkeling en het begrip van oorzaak en gevolg. Belangrijke aspecten hierbij zijn:

- Er wordt dagelijks voorgelezen op de groep, dit stimuleert de taalontwikkeling, maar het begrip van oorzaak en gevolg. *Voorbeeld: De pedagogisch medewerker leest een boekje over een beer die niet kan slapen. Waarom kan hij niet slapen? En wat gebeurt er als je niet kan slapen?*
- De kinderen worden actief betrokken bij het benoemen van wat er zich afspeelt (aan tafel). *Voorbeeld: We gaan fruit eten en de pedagogisch medewerker pakt een stuk fruit. "Wie weet welk fruit dit is? Welke kleur heeft het? Wie kan nog een fruitsoort noemen in die kleur?"*
- Tijdens het verschonen van een baby zingt de pedagogisch medewerkers een liedje. *Voorbeeld: de pedagogisch medewerker zingt het liedje: dit zijn je wangetjes en dit is je kin... en wijst daarbij de lichaamsdelen aan.*
- Bij de peuters wordt een begin gemaakt met tellen of met de dagen van de week. *Voorbeeld: met Duplo mogen de kinderen (om de beurt) de blokjes tellen en zeggen welke kleur het is. Voor de kleinere kinderen maken we het makkelijker.*
- Geconcentreerd alleen spelen en vasthouden aan een plan; doorzettingsvermogen. *Voorbeeld: de pedagogisch medewerker geeft Milan (2,5) de opdracht om een treinbaan te maken. Ze helpt hem tussendoor wanneer nodig.*

Creatief/beeldend

Bewegen en zanggeluiden maken vinden kinderen van nature leuk. De neiging om zich uit te drukken in materie, door verven, tekenen, kleien, dingen maken en versieren. Plezier in schoonheid en eigen lijf en samenzijn zijn hiermee verbonden. De activiteiten die we doen om dit te stimuleren zijn:

- Dans en beweging;
- Zingen en muziek maken;
- Tekenend, verven en beeldende uitingen;
- Bouwen en constructies van klein en groot materiaal;

3. Sociale competentie

Al vroeg maken kinderen deel uit van een groep. Eerst alleen het eigen gezin en familie, maar dit zal zich steeds meer uitbreiden wanneer ze naar school gaan sportverenigingen etc. Maar dat kan dus al in een eerder stadium een kinderdagverblijf zijn, waar ze met andere kinderen en volwassenen te maken krijgen. Het ontwikkelen van de sociale competentie gebeurt voornamelijk in contact met en als reactie op het gedrag van anderen. Een kinderdagverblijf is bij uitstek geschikt om de sociaal-emotionele competenties van kinderen te ontwikkelen.

Werkwijze van Hummeltjeshoek

Imiteren

Kinderen leren ontzettend veel door naar anderen te kijken, andere kinderen maar ook (vooral) volwassenen. Voor een kind op het kinderdagverblijf is er op dat vlak heel wat te leren, ze zien niet alleen andere kinderen, maar dat kan ook nog eens per dag verschillen. De groepssamenstelling wisselt ook per dag, op een verticale groep zien ze kinderen van uiteenlopende leeftijden. Ze zullen proberen gedrag van andere kinderen en volwassenen na te doen, hier leren ze van. De pedagogisch medewerkers zijn zich ervan bewust dat ze een voorbeeld functie hebben. Onze verschillende speelhoeken zijn ook zeer geschikt voor imitatiespel, zoals de keukenhoek.

De rol van de pedagogisch medewerker is afhankelijk van de situatie. Sturend, corrigerend, verzorgend, bruggenbouwer of grappenmaker. Wij zijn duidelijk naar de kinderen toe wat wel en wat niet is toegestaan en wij waarschuwen in ieder geval drie keer. De aanpak stemmen we af op de aard en de leeftijd van het kind. De pedagogisch medewerkers betrekken de kinderen bij huiselijke

karweitjes, zoals de tafels dekken voor de lunch, de tafels schoonmaken of samen naar de bakker gaan, zo leren ze verantwoordelijkheden te krijgen en hebben hier plezier erin.

De kinderen worden met respect behandeld, wij leren de kinderen ook respect voor de pedagogisch medewerkers te hebben, goed voorbeeld doet volgen. Af en toe komt het weleens voor dat de kinderen ruzie hebben, we kijken de situatie even aan en als het uit de hand dreigt te lopen komt er een pedagogisch medewerker tussen. Dit komt zelden voor. De kinderen komen vaak zelf al naar hen toe om uit te leggen wat er gebeurt is.

Wij stimuleren dat oudere kinderen ons helpen door bijvoorbeeld een baby zijn of haar speeltje of speen te geven. Ze leren samen te werken, delen, op hun beurt te wachten, voor zichzelf opkomen, problemen, oplossen en luisteren naar elkaar.

Samen spelen

In onze verticale groep zitten kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. Hierin leren kinderen om te gaan met verschillende leeftijden binnen de groep. De baby's zoeken vanaf ongeveer 5 maanden contact met andere kinderen. Wij zorgen ervoor dat de baby's die nog niet kruipen bij elkaar zijn in één ruimte. De oudere kinderen helpen op hun eigen manier met het verzorgen van de baby's, bijvoorbeeld door een rammelaar of ander speeltje aan te geven. Om kinderen te leren met elkaar te spelen laten we soms juist kinderen die elkaar normaal niet opzoeken met elkaar spelen.

4. Normen en waarden

Werkwijze van Hummeltjeshoek

Waarden zijn idealen en impliceren opvattingen over wat wenselijk wordt gezien. Concreter gezegd: Waarden zijn min of meer gemeenschappelijke opvattingen over wat goed en wat fout is of wat wenselijk en niet wenselijk is. Het betreft bijvoorbeeld opvattingen over wat men mooi, juist en belangrijk vinden. *Normen* zijn concrete verwachtingen over hoe mensen zich behoren te gedragen. Het zijn concrete richtlijnen voor handelen.

Over het algemeen vloeien normen voort uit waarden. Immers, men behoort zich te gedragen naar wat wenselijk wordt geacht.

Onze waarden zijn terug te vinden in onze pedagogische visie. Zo hechten wij er bijvoorbeeld waarde aan dat er voor kinderen een huiselijke, warme sfeer is, dat vinden wij belangrijk. Dit is één van onze waarden. Daarnaast vinden wij het belangrijk dat ieder kind zichzelf kan zijn en dat er ruimte is voor individuele verschillen, een andere belangrijke waarde. Ook vinden wij het wenselijk en belangrijk dat er in groepsverband aan tafel fruit wordt gegeten, geluncht of gezongen.

Om te zorgen dat wij onze waarden, onze idealen, kunnen nastreven, bedenken wij normen. Deze normen beschrijven we o.a. in onze huisregels en/of beleid. Een voorbeeld is dat onze huisregels voorschrijven dat ouders ons informeren als hun kind later gebracht wordt.

We brengen de kinderen de normen en waarden bij die op Hummeltjeshoek gelden. Het voorbeeldgedrag van de pedagogisch medewerker speelt hierbij een belangrijke rol. *Voorbeeld: de pedagogisch medewerker speelt met de kinderen mee en laat zien hoe je om de beurt iets mag, legt steeds uit wat zij doet en waarom.*

Maar ook positieve gedragsaanwijzingen zijn een manier om de kinderen normen en waarden van hummeltjeshoek bij te brengen. We doen dit op verschillende manieren:

- De pedagogisch medewerker reageert met concrete suggesties, zij zegt wat ze positief verwacht van het kind. *Voorbeeld: Als een kind te druk is, benoem je dat niet maar zeg je: "Laten we samen een boekje gaan lezen"*
- De pedagogisch medewerker is specifiek naar het kind en legt uit waarom iets niet goed is. *Voorbeeld: "Je mag niet aan Nick's puzzel zitten als hij ermee speelt. Dat vindt hij niet leuk. Zullen we voor jou een andere puzzel pakken?"*

- De pedagogisch medewerker laat bij correcties weten dat zij het gedrag afkeurt, maar laat merken dat zij het kind niet afkeurt. *Voorbeeld: "Ik vind het niet goed dat je Victor geslagen hebt."*

Hoofdstuk 2

De inrichting

Ons dagverblijf heeft de uitstraling van een woning. Doordat er aparte ruimtes zijn, kunnen we de kinderen verdelen, waardoor ze in kleinere groepjes rustiger tot hun spel kunnen komen. Het is fijn en prettig voor de kinderen dat zij in kleine groepjes met elkaar kunnen spelen.

Doormiddel van lichte kleuren en een huiselijke inrichting creëren wij een soort tweede thuisbasis waarin het kind zich veilig voelt. Als het babyaantal het toelaat creëren wij één ruimte afgezonderd alleen voor de baby's. Het speelgoed is aantrekkelijk en van goede kwaliteit. Het speelgoed wordt goed verzorgd, regelmatig schoongemaakt en vervangen zodat het aantrekkelijk en uitdagend blijft voor de kinderen.

Wij hebben drie speelruimtes:

- De voorruimte: speelruimte voor ieder kind en in de zomermaanden tevens de eetruimte.
- De tussenruimte: ruimte afgezonderd alleen voor de baby's als het baby aantal het toelaat. In de wintermaanden speelruimte voor iedereen.
- De achter-ruimte: Dit is een eet/speelruimte.

Ieder kind heeft een mandje met zijn/haar naam en een eigen kapstokhaakje. Zo maken ze deel uit van Hummeltjeshoek.

We hebben een poppenhoek, een blokkenhoek, een leeshoek en een autohoek en manden met speelgoed die de kinderen eventueel zelf kunnen pakken. De baby's spelen in de box. Als het baby aantal het toelaat, hebben we een babytuin, zodat de baby's zich kunnen uitleven met hun eigen speeltjes zonder de peuters. Van elk kind mag de ouder een foto van hem/haar meenemen. Deze komt in de groep te staan, zodat elk kind zich een deel van Hummeltjeshoek voelt.

De kinderen hebben de ruimte om alleen te spelen en/of met anderen te spelen. We laten hen wel de keus om zoveel mogelijk met elkaar te spelen, zodat ze samen kunnen werken en speelgoed kunnen delen wat wij belangrijk vinden.

Observeren en signaleren

We observeren de kinderen dagelijks. Kinderen vanaf één jaar observeren we gerichter, middels een observatieformulier. We nodigen ouders uit om onze observaties met hen te bespreken. Als ouders hier geen belangstelling voor hebben, gebeurt dit niet. Wanneer we bijzonderheden signaleren bij een kind, zullen we in gesprek gaan met ouders hierover en hen zodoende doorverwijzen naar een passende instantie die hen verder kan helpen.

Om er zeker van te zijn dat onze observaties kloppen, vinden er regelmatig kind besprekingen plaats, waarin we eventuele bijzonderheden van de kinderen of in hun aanpak met elkaar bespreken. De ingevulde observatieformulieren nemen we ook met elkaar door alvorens we deze met ouders bespreken.

Veiligheid en gezondheid

Vier ogen principe

Transparantie

Kinderdagverblijf Hummeltjeshoek heeft over het algemeen ruime verblijven, waar je van voor naar achter kan kijken. In de “ontvangst ruimte” kan men ook de achter (verschoonruimte) zien. Er zijn geen deuren tussen de ruimtes, dus het blijft te allen tijde overzichtelijk en men kan elkaar horen.

Personeelsbezetting

Doordat wij een klein kinderdagverblijf zijn, met maar één stamgroep, zijn er per dag minimaal twee en maximaal drie pedagogisch medewerkers aanwezig.

Specifieke situaties

Gedurende de dag doen zich verschillende bezettingsmomenten voor. Bezetting qua kinderen en bezetting van de pedagogisch medewerkers. Hieronder beschrijven we de situaties waarbij het kan voorkomen dat een pedagogisch medewerker alleen is met de kinderen en hoe wij hiermee omgaan met inachtneming van het 4 ogen en oren principe.

Beschrijving situaties:

- Daar wij maar één stamgroep hebben op het kinderdagverblijf in de leeftijd van 0-4 jaar hebben wij geen mogelijkheid tot het samenvoegen van groepen. Wij werken volgens de beroepskracht- kind ratio.
  - Om 7:45 uur opent één pedagogisch medewerkers het kinderdagverblijf. Gedurende de dag werken wij met twee á drie pedagogisch medewerkers en staan wij nooit alleen op de groep, dit omdat wij maar één verticale stamgroep hebben, en wij ons niet kunnen samenvoegen bij andere groepen. Aan het einde van de dag zijn is altijd één pedagogisch medewerkers aanwezig met een stagiaire die samen het pand afsluiten nadat het laatste kind is opgehaald. In de pauzes is er altijd een één pedagogisch medewerker aanwezig, met eventueel een stagiaire. Daarbij hebben wij in de “ontvangstruimte” een groot raam, waardoor de hele ruimte zichtbaar is. Sinds september 2014 zijn er 2 camera’s geplaatst in het pand. Een daarvan staat in de voorruimte en één daarvan in de slaapruidtes. Het hoofdstation staat in de keuken, waar mee gekeken en geluisterd kan worden.
- Slaapruidtes
  - De slaapruidte van de peutergroepen is aangrenzend aan de ruuidtes. Als de kinderen naar bed gaan blijft de deur op de gang open. We hebben een schuifseparatie die wij dicht doen als de kinderen gaan slapen. Deze gaat zolang er een pedagogisch medewerkers achter zit bij de kinderen niet helemaal dicht. Zo kunnen andere collega’s zien en horen wat er gebeurt. Ook kunnen collega’s onverwacht naar achter lopen.
  - De babyslaapkamer is een aparte ruuidte. In de babykamer hangt een camera. Binnen staat de “tv” waarop de beelden kunnen worden gezien en gehoord. Op het moment dat er een pedagogisch medewerkers pedagogisch medewerkers in de babykamer is staan de deuren van de gang open en ook de deur van de babykamer blijft geopend.
  - Opblijvende kinderen worden gezamenlijk opgevangen in centrale ruuidte en zichtbare plek van de locatie waar ogen, oren en onverwacht binnenlopen het risico moeten verkleinen. 1 pedagogisch medewerker zit bij de slapende kinderen, de andere pedagogisch medewerker zit bij de opblijvende kinderen. Daar waar de zichtbaarheid te weinig aanwezig is zal de directie hier extra maatregelen op nemen. Dit kan bijvoorbeeld door het gebruik van een babyfoon/camera.
- Toezicht bij buiten spelen
  - Een pedagogisch medewerker is niet langdurig en structureel alleen buiten met de kinderen. Indien er sprake is van afwijkende en daardoor risicovolle situaties wordt er

een apart actieplan geschreven met een passende maatregel voor die situatie. Het buitenspelen geschiedt over het algemeen op speelplaatsen die zichtbaar zijn door omringende woningen. De zichtbaarheid voor de buurt/omgeving moet zo min mogelijk belemmerd worden. Van de omwonenden verwachten wij geen directe betrokkenheid en input, wel zullen medewerkers die iets willen doen wat niet toelaatbaar is zich "gezien" weten doordat ze niet in een afgesloten ruimte zitten waar niemand hen kan opmerken.

- Uitstapjes
  - Uitstapjes met de kinderen doen wij alleen met twee pedagogisch medewerkers of meer.
- Toilet bezoek
  - De meeste kinderen die zindelijk zijn gaan alleen naar het toilet. De deur aansluitend aan de speelruimte staat dan open zodat wij het kind kunnen zien. Kinderen die nog niet zelfstandig naar het toilet kunnen gaan onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Ook dan zal de deur openstaan zodat collega's dit kunnen zien. Het kindertoilet heeft een laag deurtje/hekje waardoor je de kinderen altijd kan zien.
- Algemeen

Kinderdagverblijf Hummeltjeshoek heeft drie aansluitende ruimtes. De ontvangstruimte is erg overzichtelijk door het grote raam en een deur met raam. Er kan te allen tijden van buiten naar binnen worden gekeken. Over de lengte van de twee aansluitende ruimtes, babyruimte en achter speelruimte zijn ook ramen waardoor men vanaf buiten naar binnen kan kijken. De peuterslaapruijme heeft ook een ramen gelijk naast de commode. Hier hangen gordijnen, deze lamellen gaan open op het moment dat de kinderen worden verschoond. In iedere ruimte hebben wij een camera zodat de directie ook kan meekijken op hun telefoon.

Protocollen

We maken gebruik van protocollen voor situaties die zorg en opmerkzaamheid vereisen. Bijvoorbeeld: hoe te handelen als er bij een kind geruime tijd problemen worden gesignaleerd? Hoe te handelen bij vermoeden van kindermishandeling? Hoe te handelen in geval van een lichamelijk ongeluk van een kind? Hoe te handelen als een kind niet wordt opgehaald? Hoe te handelen als een pedagogisch medewerker onverwacht ziek is of wordt? In het protocol staat beschreven welke stappen de pedagogisch medewerker moet zetten en met wie hij of zij moet overleggen, contact opnemen en informeren, en binnen welke termijn.

Zindelijkheid

Wij verschonen de kinderen op drie vaste tijden per dag, maar indien nodig uiteraard ook tussendoor. Als kinderen aangeven dat ze op de wc willen overleggen we met ouders. Deze samenwerking is belangrijk, want eenzelfde aanpak thuis en op het kinderdagverblijf levert het beste resultaat op. In het algemeen bevorderen we de zindelijkheid door hen regelmatig op de toilet te zetten of te laten zien hoe andere kinderen gebruik maken van het toilet. Zodra het kind op het toilet is geweest krijgt het kind een beloning, bijvoorbeeld een kaart met stickers of een plasdiploma.

Voeding

De momenten dat wij met elkaar eten zijn zeer sociaal en een gezellige groepsgebeurtenis met vaste gewoontes. *Voorbeeld: De leiding smeert brood aan tafel, het eerste broodje is altijd met hartig beleg en daarna mogen de kinderen er eentje met zoetheid.* Ook stimuleren wij de kinderen om eens iets anders te proeven en iets nieuws te proberen. Als het kind echt iets niet lust hoeven ze dat niet te eten. Een keer in de week verzorgen we een verse, warme maaltijd.

Wij hebben drie tafel momenten op één dag:

- In de ochtend

- Met de lunch
- In de namiddag

Tussendoor verzorgen wij de baby's die een ander ritme hebben, de baby's krijgen hun flesvoeding op de arm, dit biedt ook veiligheid om een vertrouwensband op te bouwen.

Wennen

Wanneer een kind voor het eerst bij Hummeltjeshoek komt, betekent dat voor het kind wennen aan andere kinderen, nieuwe omgeving en pedagogisch medewerkers. We geven het kind de ruimte om alles te ontdekken Het ene kind past zich makkelijker aan dan het andere kind. Voordat uw kind bij Hummeltjeshoek komt heeft het een wenperiode nodig. Dit is bij ons 1 x 2 uur in de ochtend en 1 x 3 uur in een andere ochtend. Zo kunnen de ouders en het kind zich alvast voorbereiden op het avontuur bij Hummeltjeshoek. We gaan hier flexibel mee om, als we het nodig achten is de wenperiode wat uitgebreider.

Dagindeling

We hebben een vaste dagindeling, dit biedt structuur en houvast voor de kinderen. Binnen deze dagindeling komen de activiteiten en verzorgmomenten aan bod.

Globale dagindeling

- 7.45 uur kinderen worden gebracht
- 9.30 uur fruit/koekje eten/baby's fles en naar bed
- 10.00 uur activiteit
- 10.30 uur vrij (buiten) spelen
- 11.30 uur lunch
- 12.30 uur kinderen naar bed/grotere kinderen rustig spel
- 14.30 uur eetmoment voor op blijvers
- 15.30 uur fruit eten
- 16.00 uur activiteit of vrij spelen

Activiteiten

De activiteiten passen we aan naar gelang de leeftijd van de kinderen. Als het haalbaar is bieden we de activiteit in groepjes aan. Een groepje met jonge kinderen en oudere kinderen. De activiteiten die we aanbieden zijn op het gebied van:

- Dans en bewegen;
- Verven, kleuren, knutselen;
- Voorlezen;
- (Kring) spelletjes;
- Sjoelen/puzzelen

Iedere dag proberen we met de kinderen naar buiten te gaan, zo kunnen ze zich extra uitleven en buitenactiviteiten doen. We kunnen gebruik maken van een aangrenzende buitenruimte (afgesloten) of de buitenruimte/speeltuin aan de overkant van Hummeltjeshoek. Alleen in de zomer met mooi weer gaan de baby's ook mee naar buiten.

Werkwijze, maximale omvang en leeftijdsopbouw stamgroep

Kinderdagverblijf Hummeltjeshoek heeft één stamgroep met maximaal 16 kinderen per dag in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, een verticale groep. Op dit moment vangen wij 12 kinderen per dag op met twee pedagogisch medewerkers. Bij het aannemen/plaatsen van de kinderen en inzetten van de pedagogisch medewerkers houden wij het schema aan dat landelijk bepaald is (1ratio.nl).

Aantal kinderen per leeftijd	Aantal beroepskrachten
4 kinderen van 1 jaar	1 beroepskracht
5 kinderen van 1,5 tot 2 jaar	1 beroepskracht
6 kinderen van 2 tot 3 jaar	1 beroepskracht
8 kinderen van 3 tot 4 jaar	1 beroepskracht

Ouders kunnen gebruik maken van (incidentele) extra dagdelen. Wij kijken eerst of de bezetting dit toelaat.

De kinderen verlaten de groep alleen bij het buiten spelen en/of uitstapjes.

Personeel

In de groep zijn altijd naar ratio kinderen vaste pedagogisch medewerkers aanwezig die werken op vaste dagen en vaste tijdstippen. Ons personeel is gekwalificeerd conform CAO kinderopvang. Alle pedagogisch medewerkers zijn in bezit van een geldig certificaat BHV en EHBO. Pedagogisch medewerkers, die in dienst zijn of in dienst treden bij ons, zijn in bezit van een VOG. Als er één pedagogisch medewerker op vakantie gaat of ziek is hebben wij een vaste invaller in bezit van de benodigde papieren.

Hoe worden beroepskrachten in hun werkzaamheden ondersteunt door andere volwassenen Hummeltjeshoek werkt met stagiaires (opleiding PW 3 of PW4), we zijn een erkend leerbedrijf. De keuze om te werken met stagiaires is in eerste instantie om de studenten een kans te geven, daarnaast levert het onszelf ook iets op. De stagiair verplicht ons in haar begeleiding om kritisch te kijken naar ons eigen handelen en functioneren.

Indien er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is (in de ochtend en middag), kunnen we gebruik maken van een achterwacht. Dit is iemand die binnen 10 minuten aanwezig kan zijn om te ondersteunen bij eventuele calamiteiten.

Het komt niet voor dat de pedagogisch medewerker alleen is wanneer er meer kinderen zijn dan volgens de beroepskracht kindratio toegestaan is.

Contact met ouders, verzorgers

Wij stemmen onze aanpak van een kind goed af met ouders. Bij ouders thuis zijn natuurlijk andere regels maar kinderen kunnen een goed onderscheid maken. Daarom vinden wij het belangrijk een duidelijke overdracht bij het brengen en halen te hebben met ouders. We wisselen informatie uit hoe het is gegaan met een kind. Voor kinderen tot één jaar schrijven we elke dag in een schriftje wat een kind gedaan heeft op een dag en zaken die van belang zijn, bijvoorbeeld wat het kind gegeten heeft en hoelang het geslapen heeft.

Wij willen graag dat ouders zich ook prettig voelen bij ons en zich ook de ruimte en veiligheid voelt om zijn/haar mening te geven. Bij meningsverschillen zoeken we samen naar een oplossing waar we allemaal een goed gevoel bij hebben. We hebben een interne en externe klachtenregeling, deze zijn te vinden op onze website.

Wanneer er voldoende interesse is, organiseren we een ouderavond "eens in het jaar. Dit kan zijn a.d.h.v. een thema zoals EHBO of voorlezen, maar het kan ook meer gericht zijn op dat ouders de gelegenheid krijgen om eens met elkaar te praten over bijvoorbeeld de opvoeding van hun kind.

Tot slot

Kiest u voor een aantal specifieke eigenschappen zoals klein, gezellig en een huiselijke sfeer? We creëren een situatie waarin de kinderen zich goed kunnen ontwikkelen en zich veilig en geborgen voelen. Met de leeftijden van de kinderen die ligt tussen 0 en 4 jaar. Dan bent u bij Hummeltjeshoek aan het juiste adres!